

Obetalt arbete i jul – drabbar kvinnor ekonomiskt

I genomsnitt gör kvinnor drygt 25 timmar mer obetalt arbete i hemmet per månad än sina män. Det kan tyckas lite men om man räknar om det till betalt arbete skulle en lärare få nästan 6 000 kronor i högre lön och drygt 1 000 kronor högre pension per månad om hon i stället lagt dessa timmar på ett avlönat arbete.

Julen är en stressig tid för många kvinnor

Julklappar, julgran, julmat, lussefirande och terminsavslutningar. December är årets i särklass stressigaste månad – för kvinnor. För vem bakar, kokar, steker och griljer inför jul? Och kommer ihåg att posta julkortet till farmor? Kvinnor planerar och fixar det mesta inför jul ända fram tills det är dags för pappa, iklädd tomteluva, att göra entré.

-Fördelningen av hushållarbetet under julen är ingen isolerad förekomst utan ett mönster vi ser under hela året. Att kvinnor tar på sig det obetalda arbetet i hemmet bidrar i många fall till att kvinnor går miste om tusentals kronor i månaden i lön och pension, säger Trifa Chireh, pensionsekonom på Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har räknat ut hur mycket en anställd inom olika yrken skulle ha tjänat i lön och pension om hen hade fått betalt för den extra obetalda hemarbetstiden. och hur mycket compensation som behövs för den som tar ett större ansvar i hushållet. Se bilagan för en uträkning av hur 25 timmars arbete påverkar lön och pension.

Enligt den TID-rapport som gjordes på uppdrag av regeringen 2021 med syfte att framför allt mäta kvinnor och mäns tidsanvändning med fokus på det obetalda hem- och omsorgsarbetet visar att kvinnor i genomsnitt arbetar mellan 25 och 30 timmar mer än män per månad med obetalt arbete i hemmet.

-Julen är inget undantag från det mönster vi kan se över hela året. Kvinnor står dessutom i högre grad för majoriteten av uttagna föräldradagar, tillfällig föräldrapenning och jobbar i högre grad deltid. Och hon blir också, möjligen som en konsekvens av detta, den som står för den största delen av det obetalda hushållsarbetet i hemmet - under hela året, säger Trifa Chireh, pensionsekonom på Länsförsäkringar.

Även deltidsarbetet påverkar lön och pension

Om en kvinna dessutom väljer att arbeta deltid på grund av att hon spenderar mer tid på obetalt arbete i hemmet, kan det ha konsekvenser för hennes pension då den baseras på den genomsnittliga inkomsten under arbetslivet. Dessutom kan en kvinna med lägre inkomst ha svårare att avsätta pengar till privat pensionssparande, vilket ytterligare kan påverka den totala pensionsnivån.

Eftersom pensionen idag baseras på livsinkomsten -det som du skattar för när deltidsarbetet är borträknad - blir konsekvensen att kvinnors pension blir flera tusen kronor lägre. Låt julen 2023 bli en jul då du och din partner agerar och diskuterar hur ni blir mer jämställda i hemmet, säger Trifa Chireh;

-Varför inte låta ett compensationssparande bli årets julklapp till den som tar det största ansvaret i hushållet.

Trifas tips

- Om ni tjänar olika mycket är det viktigt att prata om hur inkomster och utgifter ska fördelas. Den som tjänar mer kan också betala en större del av de gemensamma utgifterna. Målet är att båda ska ha råd med ett sparande som om ni är gifta bör göras till enskild egendom.
- Kom överens om hur er gemensamma ekonomi ska se ut. Ska alla delar vara gemensamma eller tar var och en ansvar för vissa delar? Försök, i den mån det går, att dela på det ekonomiska ansvaret.
- Lev så jämställd som möjligt. Se till att bli kompenserad inte enbart för inkomstbortfallet på kort sikt men även för pensionsbortfallet om du tar större ansvar hemma gällande vabb, eller går ner i arbetstid för att hinna med logistiken och barnen. Starta ett kompletterande sparande för den i familjen som tar större ansvar för barnen och kanske har gått ner i arbetstid för att få ihop livspusslet eller tar nästan alla vabb dagarna.
- Överväg att överföra premiepensionen. Det kan vara fördelaktigt för hushåll med tigt ekonomi att inte behöva sätta av pengar direkt i ett sparande.
- Eller den som tjänar mest kan amortera mest på bostadslånen om man äger den gemensamt.
- Planera ekonomin så att båda klarar en eventuell skilsmässa, även om det känns osannolikt. Ha separata sparande och se till att båda står som ägare till eventuell bostad.
- Se till så att ni båda har eget sparande och kompensera eventuellt den som tar större ansvar i hushållet.

För ytterligare information kontakta:

Trifa Chireh, pensionsekonom på Länsförsäkringar. Tel. 073-094 28 52

Länsförsäkringars pressjour. Tel. 08-588 41 850